DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)
den 8 juni 2000 *

I mål C-264/99,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av A. Aresu och M. Patakia, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Italien, företrädd av professor U. Leanza, chef för utrikesministeriets avdelning för diplomatiska tvister, i egenskap av ombud, biträdd av I.M. Braguglia, avvocato dello Stato, delgivningsadress: Italiens ambassad, 5, rue Marie-Adélaïde, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om fastställelse av att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 12 EG, 43 EG och 49 EG genom att

* Rättegångsspråk: italienska.

bibehålla bestämmelser enligt vilka gemenskapsmedborgare, som i egenskap av tillhandahållare av tjänster utövar speditionsverksamhet i Italien, är skyldiga att skriva in sig i det yrkesregister som förs vid handelskamrarna, vilket endast kan ske om de först har erhållit tillstånd från inrikesministeriet,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden D.A.O. Edward (referent) samt domarna A. La Pergola och H. Ragnemalm,

generaladvokat: S. Alber,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 22 februari 2000 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 16 juli 1999, med stöd av artikel 226 EG väckt talan om fastställelse av att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 12 EG, 43 EG och 49 EG genom att bibehålla bestämmelser enligt vilka gemenskapsmedborgare, som i egenskap av tillhandahållare av tjänster bedriver speditionsverksamhet i Italien, är skyldiga att skriva in sig i det yrkesregister som förs vid handelskamrarna, vilket endast kan ske om de först har erhållit tillstånd från inrikesministeriet.

De omtvistade nationella bestämmelserna

2 Genom den italienska lagen nr 1442 av den 14 november 1941 (*GURI* nr 6 av den 9 januari 1942), i den lydelse som gällde under det administrativa förfarandet, inrättades förteckningar över tillstånd för speditörer.

3 Enligt artikel 4 i lag nr 1442 åligger det varje fysik person eller bolag som utövar speditionsverksamhet att skriva in sig i det yrkesregister som förs vid den handelskammare som är lokalt behörig. I artikel 6 i lag nr 1442 anges villkoren för en ansökan om inskrivning, varvid det bland annat föreskrivs att sökanden,

om det är fråga om ett utländskt företag eller bolag eller i övrigt ett företag som företräds av en utländsk medborgare, skall uppvisa ett tillstånd från inrikesministeriet.

Det administrativa förfarandet

4 Kommissionen anser att artiklarna 4 och 6 i lag nr 1442 strider mot gemenskapsrätten och informerade genom en formell underrättelse av den 17 juni 1997 den italienska regeringen om sina anmärkningar. Kommissionen uppmanade därvid denna stat att inom två månader från delgivningen av nämnda skrivelse inkomma med yttrande avseende anmärkningarna.

5 Den italienska regeringen besvarade kommissionens underrättelse genom en skrivelse av den 22 augusti 1997. Kommissionen var inte nöjd med detta svar och sände den 18 maj 1998 ett motiverat yttrande till Republiken Italien och anmodade denna stat att inom två månader från delgivningen vidta de åtgärder som var nödvändiga för att följa det motiverade yttrandet.

6 Kommissionen ansåg att den italienska regeringens svar av den 16 mars 1999 på det motiverade yttrandet var otillräckligt och har väckt föreliggande talan.

Prövning i sak

Parternas argument

7 Kommissionen har i sin ansökan hävdat att lag nr 1442 strider mot de principer som anges i artiklarna 12 EG, 43 EG och 49 EG.

8 Kommissionen har anfört att, även om skyldigheten att vara inskriven inte är direkt diskriminerande, den utgör ett hinder för en näringsidkare som är etablerad i en annan medlemsstat än Republiken Italien att utöva sin verksamhet i sistnämnda stat. Eftersom varje person som utövar speditionsverksamhet utan att först vara inskriven i yrkesregistret kan ådömas straffpåföljd (artikel 2 i lag nr 1442), så framgår det klart att det är fråga om ett väsentligt krav för att kunna utöva denna verksamhet i Italien.

9 Enligt kommissionen följer det av fast rättspraxis att artikel 49 EG inte bara innebär att det är nödvändigt att avskaffa all form av diskriminering på grund av nationalitet av ett tjänsteföretag, utan även att varje inskränkning — även om den är tillämplig på såväl inhemska tjänsteföretag som tjänsteföretag från andra medlemsstater — som innebär ett hinder för tjänster som tillhandahålls av ett tjänsteföretag som är etablerat i en annan medlemsstat, där detta lagligen utför liknande tjänster (se dom av den 25 juli 1991 i mål C-76/90, Säger, REG 1991, s. I-4221). En medlemsstat kan i synnerhet inte villkora tillhandahållandet av en tjänst inom landet med att alla villkor för en etablering är uppfyllda, eftersom de

bestämmelser i fördraget som syftar till att säkerställa friheten att tillhandahålla tjänster annars förlorar all ändamålsenlig verkan (se dom av den 26 februari 1991 i mål C-180/89, kommissionen mot Italien, REG 1991, s. I-709).

10 Kommissionen har tillagt att artikel 6 i lag nr 1442, i vilken villkoren för ansökan om inskrivning anges, är oförenlig med de grundläggande principer som fastställts genom artiklarna 12 EG och 43 EG.

11 Den italienska regeringen har i sitt svaromål inte bestritt dessa anmärkningar och har angett att nya nationella bestämmelser håller på att förberedas, vilka kommer att innebära att grunden för anmärkningarna undanröjs.

Domstolens bedömning

12 Det är klarlagt, vilket den italienska regeringen inte har bestritt, att artiklarna 4 och 6 i lag nr 1442 utgör hinder för speditionsverksamhet som bedrivs av gemenskapsmedborgare i Italien.

13 Även om det stämmer att det inte kan uteslutas att sådana hinder under vissa förhållanden kan vara motiverade på grund av tvingande skäl av allmänintresse, har sådana skäl, som kan åberopas i förevarande mål, varken framkommit genom den italienska regeringens svaromål eller genom övriga handlingar i målet.

14 Det kan således konstateras att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 12 EG, 43 EG och 49 EG genom att bibehålla bestämmelser enligt vilka gemenskapsmedborgare, som i egenskap av tillhandahållare av tjänster bedriver speditionsverksamhet i Italien, är skyldiga att skriva in sig i det yrkesregister som förs vid handelskamrarna, vilket endast kan ske om de först har erhållit tillstånd från inrikesministeriet.

Rättegångskostnader

15 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att svaranden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Italien har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

följande dom:

1) **Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 12 EG, 43 EG och 49 EG genom att bibehålla bestämmelser**

enligt vilka gemenskapsmedborgare, som i egenskap av tillhandahållare av tjänster bedriver speditionsverksamhet i Italien, är skyldiga att skriva in sig i det yrkesregister som förs vid handelskamrarna, vilket endast kan ske om de först har erhållit tillstånd från inrikesministeriet.

2) Republiken Italien skall ersätta rättegångskostnaderna.

Edward La Pergola Ragnemalm

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 8 juni 2000.

R. Grass

Justitiesekreterare

D.A.O. Edward

Ordförande på fjärde avdelningen